Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
C serija

C/2026/3940

2026 9 1

TARYBOS REKOMENDACIJA

2026 m. liepos 10 d.

dėl Švedijos ekonominės, socialinės, užimtumo, struktūrinės ir biudžeto politikos

(C/2026/3940)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 148 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 2024 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2024/1263 dėl veiksmingo ekonominės politikos koordinavimo ir daugiašalės biudžeto priežiūros, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1466/97 ([1]), ypač į jo 3 straipsnio 3 dalį,

atsižvelgdama į 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 dėl makroekonominių disbalansų prevencijos ir naikinimo ([2]), ypač į jo 6 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

atsižvelgdama į Europos Parlamento rezoliucijas,

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadas,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Socialinės apsaugos komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonominės politikos komiteto nuomonę,

kadangi:

(1) Reglamente (ES) 2024/1263 nurodyti ekonomikos valdymo sistemos tikslai – skatinti užtikrinti patikimus bei tvarius viešuosius finansus, tvarų ir įtraukų ekonomikos augimą ir atsparumą pasitelkiant reformas bei investicijas ir neleisti susidaryti perviršiniam valdžios sektoriaus deficitui. Reglamente nustatyta, kad Taryba ir Komisija, vadovaudamosi Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) nustatytais tikslais ir reikalavimais, Europos semestro kontekste vykdo daugiašalę priežiūrą. Europos semestro veikla apima visų pirma konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų rengimą ir įgyvendinimo priežiūrą;

(2) 2025 m. lapkričio 25 d. Komisija pagal Reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 priėmė 2026 m. įspėjimo mechanizmo ataskaitą – joje Švedija nurodyta kaip viena iš valstybių narių, dėl kurių reikės parengti nuodugnią apžvalgą. Be to, Komisija priėmė rekomendaciją dėl Tarybos rekomendacijos dėl euro zonos ekonominės politikos ([3]), rekomendaciją dėl Tarybos rekomendacijos dėl žmogiškojo kapitalo Europos Sąjungoje ir pasiūlymą dėl 2026 m. bendros užimtumo ataskaitos, kurioje analizuojamas užimtumo gairių ir Europos socialinių teisių ramsčio principų įgyvendinimas. Taryba rekomendaciją dėl euro zonos ekonominės politikos ([4]) priėmė 2026 m. balandžio 21 d., o bendrą užimtumo ataskaitą ir rekomendaciją dėl žmogiškojo kapitalo – 2026 m. kovo 9 d.;

([1]) 2024 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1263 dėl veiksmingo ekonominės politikos koordinavimo ir daugiašalės biudžeto priežiūros, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1466/97, (OL L, 2024/1263, 2024 4 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).
([2]) 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1176/2011 dėl makroekonominių disbalansų prevencijos ir naikinimo (OL L 306, 2011 11 23, p. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj).
([3]) OL C, C/2026/2434, 2026 m. balandžio 28 d., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj.
([4]) 2026 m. balandžio 21 d. Tarybos rekomendacija dėl euro zonos ekonominės politikos (OL C, C/2026/2434, 2026 m. balandžio 28 d., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj).

(3) 2025 m. sausio 29 d. Komisija paskelbė konkurencingumo kelrodį – strateginę programą, kuria siekiama per ateinančius penkerius metus padidinti Sąjungos konkurencingumą pasaulyje. Kaip esminiai tvaraus ekonomikos augimo ramsčiai, joje nustatytos trys būtinos transformacijos: inovacijos; priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas ir konkurencingumo užtikrinimas; saugumas. Nuo tada, kai buvo paskelbtas konkurencingumo kelrodis, juo remtasi vykdant Europos semestro darbą, užtikrinant, kad valstybių narių ekonominė politika derėtų su ES strateginiais tikslais ir būtų laikomasi vienodo požiūrio į ekonomikos valdymą, kuriuo visoje Sąjungoje skatinamas tvarus augimas, inovacijos ir atsparumas;

(4) 2026 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras toliau vykdomas tuo pat metu įgyvendinant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės (EGADP) ([5]) galutinį etapą. Įgyvendinant Europos semestro politikos prioritetus itin svarbūs buvo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo (EGAD) planai kartu su sanglaudos politikos finansavimu, nes buvo reikalaujama, kad šiais planais būtų veiksmingai sprendžiami visi per pastaruosius ciklus atitinkamose konkrečioms šalims pateiktose rekomendacijose nustatyti uždaviniai arba didelė jų dalis, o pagal Europos sanglaudos politiką finansuojamomis programomis – atsižvelgiama į konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas. Artėjant EGADP įgyvendinimo laikotarpio pabaigai, tebėra labai svarbu tęsti pagal EGADP remiamas ir įgyvendinamas reformas ir investicijas, visų pirma tas, kurios padeda spręsti konkrečioms šalims pateiktose rekomendacijose nustatytus uždavinius, ir jomis remtis;

(5) 2026 m. birželio 3 d. Komisija paskelbė 2026 m. Švedijai skirtą ataskaitą. Joje įvertinta pažanga, Švedijos padaryta įgyvendinant 2025 m. jai skirtas rekomendacijas, ir apžvelgta, kaip ji įgyvendina EGAD planą. Remiantis šia analize, šalies ataskaitoje nurodyti Švedijai kylantys aktualiausi iššūkiai. Be to, joje įvertinta pažanga, Švedijos padaryta įgyvendinant Europos socialinių teisių ramstį ir siekiant Sąjungos pagrindinių tikslų užimtumo, įgūdžių ir skurdo bei socialinės atskirties mažinimo srityse, taip pat pažanga siekiant Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslų;

(6) pagal Reglamento (ES) Nr. 1176/2011 5 straipsnį Komisija atliko nuodugnią Švedijos apžvalgą. 2026 m. gegužės 20 d. paskelbtos pagrindinės Komisijos tarnybų to reglamento tikslais atlikto Švedijos makroekonominio pažeidžiamumo vertinimo išvados ([6]). 2026 m. birželio 3 d. Komisija padarė išvadą, kad Švedijoje nebėra makroekonominio disbalanso. Visų pirma, pažeidžiamumas, susijęs su jos nekilnojamojo turto rinka ir didele privačiojo sektoriaus skola, išlieka, bet jo mastas pastaruoju metu sumažėjo. Nors Švedijos ekonomika yra labai jautri palūkanų normoms dėl plačiai naudojamų hipotekos paskolų su kintamosiomis palūkanų normomis, 2022 ir 2023 m. ji pasirodė esanti atspari didesnėms palūkanų normoms, dėl kurių sumažėjo būsto kainos. Nuo to laiko būsto kainos buvo stabilios ir atrodo mažiau pervertintos nei anksčiau. Buvo požymių, kad didelio komercinės paskirties nekilnojamojo turto sektoriaus refinansavimo pajėgumai išaugo, nes sumažėjo palūkanų normos ir pagerėjo galimybės patekti į kapitalo rinką. BVP dalimi išreikšta namų ūkių skola, kuri nuo pandemijos mažėjo, 2025 m. stabilizavosi ir turėtų išlikti stabili. Ateityje būsto kainos ir namų ūkių skola gali didėti dėl būsto trūkumo ir ne tokių griežtų reikalavimų skolininkams. Bankai išlieka stiprūs, pelningi ir turi nedaug neveiksnių paskolų. Neseniai imtasi tam tikrų priemonių, kuriomis siekiama padidinti nuomos rinkos lankstumą, o 2025 m. pabaigoje buvo pakoreguota statybos leidimų reglamentavimo sistema. Žvelgiant į ateitį, toliau stabdyti būsto kainų augimą ir tvariai mažinti namų ūkių skolą padėtų veiksmingas būsto pasiūlos didinimas ir mokesčių paskatų, kuriomis skatinamas skolintomis lėšomis finansuojamas būsto pirkimas, šalinimas kartu su apgalvotu makroprudencinių priemonių naudojimu. Struktūrą būsto reformų pažangos stebėsenai suteiks Europos semestras;

([5]) 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė, (OL L 57, 2021 m. vasario 18 d., p. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([6]) SWD(2026) 143 final.

(7) 2025 m. sausio 21 d. Taryba, remdamasi Komisijos vertinimu ir rekomendacija, priėmė Rekomendaciją, kuria patvirtinamas Švedijos nacionalinis vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinis struktūrinis planas ([7]). Planas apima 2025–2028 m. laikotarpį ir jame nustatomas biudžeto apribojimas – didžiausias grynųjų išlaidų augimo tempas per ketverius metus. Taryba rekomendavo tokį didžiausią grynųjų išlaidų augimo tempą: 4,0 % 2025 m., 4,4 % 2026 m., 4,4 % 2027 m. ir 4,6 % 2028 m.; tai atitinka didžiausią bendrą augimo tempą, apskaičiuotą atsižvelgiant į 2023 bazinius metus, t. y. 10,7 % 2025 m., 15,5 % 2026 m., 20,6 % 2027 m. ir 26,1 % 2028 m.;

(8) Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą ir jo padariniai yra egzistencinis iššūkis Europos Sąjungai. Komisija paragino valstybes nares prašyti koordinuotai aktyvuoti Stabilumo ir augimo pakto nacionalinę nukrypti leidžiančią išlygą, kad būtų galima remti ES pastangas greitai ir reikšmingai padidinti gynybos išlaidas ([8]); 2025 m. kovo 6 d. šį pasiūlymą palankiai įvertino Europos Vadovų Taryba. Valstybės narės vis dar gali prašyti aktyvuoti nacionalinę nukrypti leidžiančią išlygą bet kuriuo metu iki 2028 m., jei jos atitinka Reglamento (ES) 2024/1263 26 straipsnyje nustatytus kriterijus;

(9) 2026 m. balandžio 30 d. Švedija pateikė 2026 m. metinę pažangos ataskaitą ([9]) dėl rekomenduojamo didžiausio grynųjų išlaidų augimo tempo laikymosi ir dėl reformų ir investicijų, kuriomis reaguojama į pagrindinius iššūkius, nustatytus šaliai skirtose Europos semestro rekomendacijose, įgyvendinimo. Metinė pažangos ataskaita taip pat atspindi Švedijos pagal Reglamento (ES) 2021/241 27 straipsnį du kartus per metus teikiamas pažangos, padarytos įgyvendinant ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, ataskaitas.

(10) 2025 m. realiojo BVP augimas buvo 1,5 %, o infliacija pagal SVKI – 2,6 %. Komisijos 2026 m. pavasario prognozėje numatoma, kad realusis BVP išaugs 1,8 % 2026 m. ir 2,2 % 2027 m., o infliacija pagal SVKI bus 1,5 % 2026 m. ir 1,8 % 2027 m.;

(11) remiantis Eurostato pateiktais duomenimis ([10]), Švedijos valdžios sektoriaus deficitas sumažėjo nuo 1,5 % BVP 2024 m. iki 1,3 % BVP 2025 m. Remiantis iki galutinio Komisijos 2026 m. pavasario prognozės parengimo termino turėta informacija apie politikos priemones, prognozėje numatoma, kad 2026 m. deficitas sudarys 2,8 % BVP, o 2027 m. – 2,5 % BVP. 2026 m. padidėjimas daugiausia atspindi palyginti dideles diskrecines fiskalines išlaidas, ypač gynybos srityje;

(12) Remiantis Komisijos įverčiais, 2025 m. fiskalinės politikos kryptis ([11]), apimanti tiek nacionalinėmis, tiek ES lėšomis finansuojamas išlaidas, buvo stabdomoji ir atitiko 0,3 % BVP. Numatoma, kad 2026 m. ji bus skatinamoji (jos kryptis – 1,9 % BVP), o 2027 m. – stabdomoji (jos kryptis – 0,6 % BVP);

(13) remiantis Eurostato pateiktais duomenimis ([12]), Švedijos valdžios sektoriaus skola padidėjo nuo 34,2 % BVP 2024 m. pabaigoje iki 35,1 % BVP 2025 m. pabaigoje. Remiantis iki galutinio Komisijos 2026 m. pavasario prognozės parengimo termino turėta informacija apie politikos priemones, prognozėje numatoma, kad skolos santykis su BVP iki 2026 m. pabaigos padidės iki 36,6 %, o iki 2027 m. pabaigos dar padidės iki 37,7 %. Skolos santykio padidėjimas 2026 m. daugiausia atspindi deficito padidėjimą;

([7]) 2025 m. sausio 21 d. Tarybos rekomendacija, kuria pritariama Švedijos nacionaliniam vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniam struktūriniam planui, (OL C, C/2025/644, 2025 m. vasario 10 d., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/644/oj).

([8]) Komisijos komunikatas „Atsižvelgimas į gynybos išlaidų padidinimą Stabilumo ir augimo pakte“, Briuselis, 2025 m. kovo 19 d., C (2025) 2000 final.

([9]) 2026 m. metinės pažangos ataskaitos pateikiamos adresu https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

([10]) Eurostato euro rodikliai, 2026 m. balandžio 22 d.

([11]) Fiskalinės politikos kryptis apibrėžiama kaip pagrindinės valdžios sektoriaus biudžeto būklės metinio pokyčio matas. Ja siekiama įvertinti ekonominę paskatą, kurią lemia tiek nacionalinėmis, tiek ES biudžeto lėšomis finansuojama fiskalinė politika. Fiskalinės politikos kryptis vertinama kaip i) vidutinės trukmės laikotarpio potencialaus augimo ir ii) pirminių išlaidų, atėmus diskrecines pajamų priemones, bet įskaitant išlaidas, finansuojamas teikiant negrąžintiną paramą (dotacijas) iš Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšų ir kitų Sąjungos fondų, pokyčio skirtumas.

([12]) Eurostato euro rodikliai, 2026 m. balandžio 22 d.

(14) remiantis Eurostato duomenimis ([13]), bendros valdžios sektoriaus gynybos išlaidos Švedijoje 2025 m. sudarė 2,9 % BVP. Komisijos 2026 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2026 m. jos sudarys 3,8 % BVP ([14]);

(15) Sąjungai ir toliau kyla energijos tiekimo sutrikimų ir padidėjusio kainų nepastovumo rizika, kurią dar labiau didina geopolitinė įtampa, daranti poveikį pasaulinėms naftos ir dujų rinkoms. Per 2022–2023 m. energetikos krizę įgyta patirtis parodė, kad plataus masto ir netikslinės priemonės lemia didelius fiskalinius kaštus ir yra socialiai ir ekonomiškai neefektyvios. Nuo karo Artimuosiuose Rytuose pradžios 2026 m. vasario mėn. Švedija ėmėsi fiskalinės politikos priemonių, kad sušvelnintų didelių energijos kainų poveikį namų ūkiams ir įmonėms. Jos apima netikslinį akcizų benzinui ir dyzelinui sumažinimą, kuris turėtų nustoti galioti atitinkamai 2026 m. rugsėjo 30 d. ir lapkričio 30 d., ir netikslinę *ex post* piniginę paramą namų ūkiams, susijusią su 2026 m. sausio ir vasario mėn. patirtomis išlaidomis dujoms ir elektros energijai. Komisijos 2026 m. pavasario prognozėje numatoma, kad šių priemonių fiskaliniai kaštai 2026 m. sudarys 0,2 % BVP ([15]). Remiantis Komisijos įverčiais, jei šios priemonės liktų galioti iki 2026 m. pabaigos, jų fiskaliniai kaštai 2026 m. sudarytų 0,4 % BVP;

(16) remiantis Komisijos skaičiavimais, grynosios išlaidos Švedijoje 2025 m. išaugo 2,2 %, o 2024 ir 2025 m. iš viso – 8,2 %. 2025 m. grynųjų išlaidų augimas nesiekia rekomenduojamo didžiausio augimo tempo. Vertinant 2024 ir 2025 m. kartu, bendras grynųjų išlaidų augimo tempas taip pat nesiekia rekomenduojamo didžiausio augimo tempo;

(17) remiantis Komisijos skaičiavimais numatoma, kad grynosios išlaidos Švedijoje 2026 m. išaugs 6,5 %, o 2024, 2025 ir 2026 m. iš viso – 15,3 %. Numatomas 2026 m. grynųjų išlaidų augimas viršija rekomenduojamą didžiausią augimo tempą ir atitinka 1,0 % BVP metinį nuokrypį. Vertinant 2024, 2025 ir 2026 m. kartu, numatomas bendras grynųjų išlaidų augimo tempas nesiekia rekomenduojamo didžiausio augimo tempo; kad būtų užtikrinta plataus masto atsakomybė už sėkmingą Sąjungos finansavimo priemonių įgyvendinimą, be kita ko, Europos semestro kontekste, itin svarbus tebėra sistemingas, prasmingas ir savalaikis vietos ir regionų valdžios institucijų, socialinių partnerių, pilietinės visuomenės ir kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas;

(18) sanglaudos politikos programų, apimančių paramą iš Europos regioninės plėtros fondo (ERPF), Teisingos pertvarkos fondo (TPF) ir Europos socialinio fondo+ (ESF+) įgyvendinimas Švedijoje tiek pagal projektų atranką, tiek pagal mokėjimus vyksta sparčiau nei vidutiniškai ES. Svarbu išlaikyti dabartinį pagreitį, kartu kuo labiau didinant investicijų poveikį vietoje. Švedija jau imasi veiksmų pagal savo sanglaudos politikos programas, kad padidintų konkurencingumą ir augimą. Vis dėlto kai kuriose srityse, pavyzdžiui, tvarios miestų plėtros ir žiedinės ekonomikos, gali reikėti skirti daugiau dėmesio įgyvendinimui. Labai svarbu užtikrinti, kad naujos investicijos, kurias Švedija nustatė atlikdama sanglaudos politikos fondų laikotarpio vidurio peržiūrą, visų pirma investicijos, susijusios su penkiais Laikotarpio vidurio peržiūros reglamente ([16]) nustatytais prioritetais, būtų vykdomos greitai ir veiksmingai;

([13]) Eurostatas, valdžios sektoriaus išlaidos pagal valstybės funkcijų klasifikatorių (COFOG).

([14]) NATO gynybos išlaidų apibrėžtis skiriasi nuo valstybės funkcijų klasifikatoriaus (COFOG) gynybos išlaidų apibrėžties. Be to, galėtų būti skirtumų dėl išlaidų, ypač karinės įrangos išlaidų, įrašymo į sąskaitas laiko, nes NATO ataskaitose nesilaikoma nacionalinių sąskaitų taisyklių, reglamentuojančių įrašymo į sąskaitas laiką.

([15]) Tai atspindi padėtį iki galutinio Komisijos 2026 m. pavasario prognozės parengimo termino (2026 m. gegužės 4 d.).

([16]) 2025 m. rugsėjo 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2025/1914, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) 2021/1058 ir (ES) 2021/1056, kiek tai susiję su konkrečiomis priemonėmis strateginiams uždaviniams spręsti atliekant laikotarpio vidurio peržiūrą.

(19) Švedijai kyla keletas iššūkių, susijusių su būsto rinka ir dideliu įsiskolinimu, išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimu, atsinaujinančiųjų energijos išteklių diegimu, susijusiu su elektros tinklo pajėgumu ir perdavimo apribojimais, švietimo sistema ir prastėjančiais mokinių mokymosi rezultatais, taip pat įgūdžių trūkumu, kuris labiausiai būdingas nepalankioje socialinėje ir ekonominėje padėtyje esantiems asmenims ir migrantų kilmės asmenims;

(20) Švedijos nuomos rinka yra griežtai reguliuojama ir padalyta tarp reguliuojamos kainos butų su mažesne nei rinkos nuomos kaina ir naujesnių vienetų su rinkos sąlygas atitinkančia nuomos kaina. Dėl šios struktūros susidaro ilgi reguliuojamos kainos butų su ribotais paskirstymo mechanizmais tiems, kuriems jų labiausiai reikia, laukiančiųjų sąrašai, trukdoma būsto statybai ir ribojamas darbo jėgos judumas. Statybos leidimų duomenys patvirtina statybos nuosmukio mastą ir rodo, kad jos žemas lygis stabilizavosi. Siekiant užkirsti kelią būsto pasiūlos atotrūkio didėjimui, reikėtų padidinti statybos apimtį, ypač miesto vietovėse, taip pat dėti pastangas, kad būtų sumažinti vidutiniai zonavimo ir leidimų išdavimo laikotarpiai, remiantis pastarojo meto pastangomis šioje srityje ir jas išplečiant. Privačiojo sektoriaus skolos lygis yra vienas aukščiausių ES. Palankus hipotekos paskolų apmokestinimas, visų pirma didelis hipotekos palūkanų atskaitymas, ir toliau teikia daug paskatų namų ūkiams skolintis. Veiksmingos reformos galėtų sumažinti paskatas kaupti skolą ir padidinti įperkamumą;

(21) toliau vykdydama dabartinę politiką Švedija nepasieks 2030 m. ES tikslų sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį. 2024 m. šalyje išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis padidėjo, daugiausia dėl kelių transporto ir ne keliais judančių mechanizmų. Šis trūkumas visų pirma susijęs su naujausiais politikos pokyčiais, įskaitant mažesnius biodegalų maišymo įpareigojimus ir mažesnius skystojo kuro mokesčius, dėl kurių padidėjo išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis. Be to, kalbant apie anglies dioksido absorbavimą, nepanašu, kad Švedija pasiektų 2030 m. ES žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės tikslą. Šiems tikslams pasiekti reikėtų imtis tolesnių politikos veiksmų, pavyzdžiui, apmokestinant degalus ir skatinant tvarią miškotvarką;

(22) Švedija tebėra valstybė narė, kurioje atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalis sudaro didžiausią galutinio energijos suvartojimo dalį. Tačiau toliau diegti atsinaujinančiuosius energijos išteklius trukdo elektros tinklo pajėgumo ir perdavimo apribojimai. Labai svarbu šiuos apribojimus šalinti, nes numatoma, kad laikotarpiu iki 2045 m. Švedijos galutinis elektros energijos suvartojimas gerokai padidės dėl padidėjusių pramonės ir transporto elektrifikacijos poreikių. Pagerinus prieigą prie neišnaudoto Švedijos atsinaujinančiųjų energijos išteklių potencialo, būtų galima prisitaikyti prie vykstančios pramonės elektrifikacijos šalies pietuose ir remti novatorišką žaliąją pramonės plėtrą ir priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimą šiaurėje;

(23) naujiems didelio masto švarios pramonės projektams ir Švedijos atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos pajėgumų plėtrai trukdo dabartinės leidimų išdavimo procedūros. Ilgos ir sudėtingos procedūros, be kita ko, lemia netikrumą dėl investicijų ir trukdo įgyvendinti jūros ir sausumos vėjo energijos projektus. Švedijai būtų naudinga išplėsti neseniai priimtas tikslines vietines kompensavimo sistemas ir jomis remtis, taip pat toliau mažinti kliūtis, kylančias dėl neveiksmingų leidimų išdavimo procedūrų ir savivaldybių veto teisių;

(24) atsižvelgdama į itin svarbų žmogiškojo kapitalo vaidmenį didinant Sąjungos konkurencingumą ir strateginį savarankiškumą, 2026 m. Taryba rekomendavo valstybėms narėms imtis veiksmų, siekiant skubiai reaguoti į su žmogiškuoju kapitalu susijusius įgūdžių, švietimo ir mokymo sričių struktūrinius iššūkius, trukdančius konkurencingumui. Švedijai skirtos 2026 m. rekomendacijos gali padėti įgyvendinti Tarybos rekomendaciją dėl žmogiškojo kapitalo Sąjungoje;

(25) nors Švedijos mokinių pagrindiniai ir skaitmeniniai įgūdžiai geresni už ES vidurkį, nuo 2018 m. pagrindinių įgūdžių ugdymo rezultatai suprastėjo ([17]). Mokyklų sistema neužtikrina teisingumo, o tai pasireiškia tuo, kad pagrindinių įgūdžių nepakankamumas ypač didelis tarp migrantų kilmės arba palankių socialinių ir ekonominių sąlygų neturinčių mokinių ir pastebima tendencija, kad didelė dalis šių mokinių yra tam tikrose mokyklose. Nepalankioje padėtyje esančių mokinių taip pat yra atitinkamai mažiau privačiose mokyklose, kuriose rezultatai vidutiniškai būna aukštesni ir kurių mokiniams taip suteikiama daugiau galimybių tęsti studijas. Didelė dalis mokinių privalomąją mokyklą baigia su pernelyg žemais arba ne visų dalykų pažymiais, todėl jie negali tiesiogiai dalyvauti nacionalinėje vidurinės mokyklos programoje. Kvalifikuotų mokytojų trūkumas, ypač mokyklose ir ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros įstaigose, kuriose yra daug nepalankioje padėtyje esančių mokinių, kelia pavojų švietimo sistemos kokybei bei teisingumui ir dar labiau pablogina prastėjančius švietimo rezultatus. Švedijai vertėtų pasinaudoti naujausiais pasiūlymais dėl reformų, kuriomis siekiama šalinti pagrindines neigiamų tendencijų, susijusių su teisingumu ir rezultatais, priežastis;

(26) nepaisant dedamų pastangų, vis dar trūksta tam tikrų sektorių ir profesijų, kaip antai sveikatos priežiūros, IT ir švietimo, darbo jėgos ir įgūdžių, o padėtį dar labiau apsunkina švietimo bei mokymo neatitiktis darbo rinkos poreikiams. Tai daro neigiamą poveikį Švedijos konkurencingumui ir lemia struktūrinį nedarbą. Keliuose regionuose, pavyzdžiui, retai apgyvendintose šiaurinėse vietovėse, trūksta darbo jėgos, o kituose regionuose yra darbo jėgos perteklius, o tai rodo, kad reikia didinti darbo jėgos judumą ir gerinti viešąsias paslaugas bei infrastruktūrą, kad darbuotojai galėtų persikelti į regionus, kuriuose esamos darbo vietos geriau atitiktų jų įgūdžius. Nepaisant didėjančio dalyvavimo profesinio rengimo ir mokymo programose, ir toliau kyla iššūkių prisitaikant prie darbo rinkos poreikių, o absolventų, dirbančių jų išsilavinimą ir mokymą atitinkantį darbą, procentinė dalis mažėja. Priemonių, kurių imtasi siekiant užtikrinti spartesnę pažeidžiamų grupių asmenų, visų pirma palankių sąlygų neturinčių ir migrantų kilmės asmenų, integraciją į darbo rinką, poveikis iki šiol buvo ribotas, o ne ES gimusių asmenų nedarbo lygis Švedijoje ir toliau yra didžiausias ES. Prastesnis pažeidžiamų grupių asmenų išsilavinimas ir riboti įgūdžiai dar labiau mažina jų galimybes įsidarbinti,

REKOMENDUOJA Švedijai 2026 ir 2027 m. imtis šių veiksmų:

1. Atsižvelgiant į 2026 m. Komisijos numatomą reikšmingą nuokrypį nuo rekomenduojamos grynųjų išlaidų viršutinės ribos, užtikrinti, kad grynosios išlaidos neviršytų 2025 m. sausio 21 d. Tarybos rekomenduoto didžiausio augimo tempo. Stiprinti gynybos parengtį, kartu užtikrinant skolos tvarumą ir išlaidų efektyvumą, taip pat laipsniškai pritaikyti biudžetą, kad būtų išlaikytos struktūriškai didesnės gynybos išlaidos. Užtikrinti, kad priemonės, kurių imamasi siekiant sušvelninti energijos kainų kilimo poveikį, būtų laikinos, kad jomis būtų siekiama apsaugoti pažeidžiamus namų ūkius ar reaguoti į energijai imlių įmonių poreikius ir kad jos išsaugotų paskatas taupyti energiją, o jų fiskaliniai kaštai būtų suderinti su įsipareigojimais pagal ES fiskalinę sistemą.

2. užtikrinti pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę įgyvendinamų reformų ir investicijų tęstinumą. Išlaikyti įgyvendinimo pagreitį sanglaudos politikos programose, remiantis, kai tikslinga, išteklių perskirstymu strateginiams prioritetams, dėl kurių susitarta laikotarpio vidurio peržiūros kontekste, ir lankstumo galimybėmis, nustatytomis sanglaudos politikos sistemoje;

3. didinti būsto rinkos efektyvumą, be kita ko, vykdant nuomos rinkos reformas. Skatinti investicijas į gyvenamųjų namų statybą ir šalinti struktūrines kliūtis, kad būtų sumažintas būsto trūkumas, ypač miesto vietovėse. Mažinti paskatas kaupti skolą, pavyzdžiui, panaikinant arba sumažinant hipotekos palūkanų atskaitymą iš mokėtinų mokesčių;

4. užtikrinti, kad būtų pasiekti išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo ir šalinimo tikslai, visų pirma mažinant kelių transporto išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį. Plėsti ir atnaujinti energijos perdavimo tinklus. Paspartinti ir supaprastinti leidimų naudoti atsinaujinančiuosius energijos išteklius, visų pirma jūros ir sausumos vėjo energiją, išdavimo procedūras ir vengti leidimų atšaukimo;

([17]) Remiantis PISA rezultatais.

5. gerinti mokymosi rezultatus, visų pirma nepalankioje socialinėje ir ekonominėje padėtyje esančių ir migrantų kilmės moksleivių, spręsti nuolatinio kvalifikuotų mokytojų trūkumo problemą, užtikrinti vienodas galimybes mokytis mokyklinio ugdymo sistemoje. Ugdyti darbo jėgos įgūdžius ir spręsti įgūdžių trūkumo ir neatitikties problemas taikant tikslines politikos priemones, įskaitant aktyvios darbo rinkos politikos priemones, taip pat teikiant paramą ir paskatas, kad būtų pagerinta visų pirma nepalankioje socialinėje ir ekonominėje padėtyje esančių ir migrantų kilmės asmenų integracija į darbo rinką.

Priimta Briuselyje 2026 m. liepos 10 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

S. HARRIS